

Landinrichting Leie en Schelde

Beste lezer,

Dit jaar verschijnt het vierde nummer van de landinrichtingskrant editie 'Leie en Schelde'. Ondertussen is er reeds heel wat gebeurd. Er werden de afgelopen twee jaar tien deelprojecten (inrichtingsplannen) opgemaakt waarvan de meeste in uitvoering zijn of binnenkort uitgevoerd worden. Dit jaar werden zes nieuwe inrichtingsplannen uitgewerkt. Daarnaast worden sommige projecten gerealiseerd via een eigen wetgeving. In het landinrichtingsproject Leie en Schelde gaat het momenteel om drie natuurinrichtingsprojecten en een ruilverkaveling.

In deze krant krijgt u een overzicht van wat er tot nu toe gerealiseerd werd in het kader van landinrichting en wat er voor de nabije toekomst gepland is.

Even opfrissen

Wat is landinrichting ?

Kort gezegd, betekent **landinrichting** dat een landelijk gebied wordt ingericht volgens de bestemming van het gewestplan of een ander bestemmingsplan. Dit wil bv. zeggen dat voor een gebied waarvan de bestemming landbouw is, er maatregelen worden uitgewerkt die deze functie bevorderen; een gebied met een groene bestemming zal verder ontwikkeld worden om die aspecten te versterken. Landinrichting wijzigt geen bestemmingen, ze probeert enkel een zo goed mogelijke invulling te geven aan de bestaande bestemming. Dit kan onder meer gebeuren door de aanleg van recreatieve voorzieningen, het verbeteren van de waterkwaliteit, het aanplanten van bomen en struiken, ...

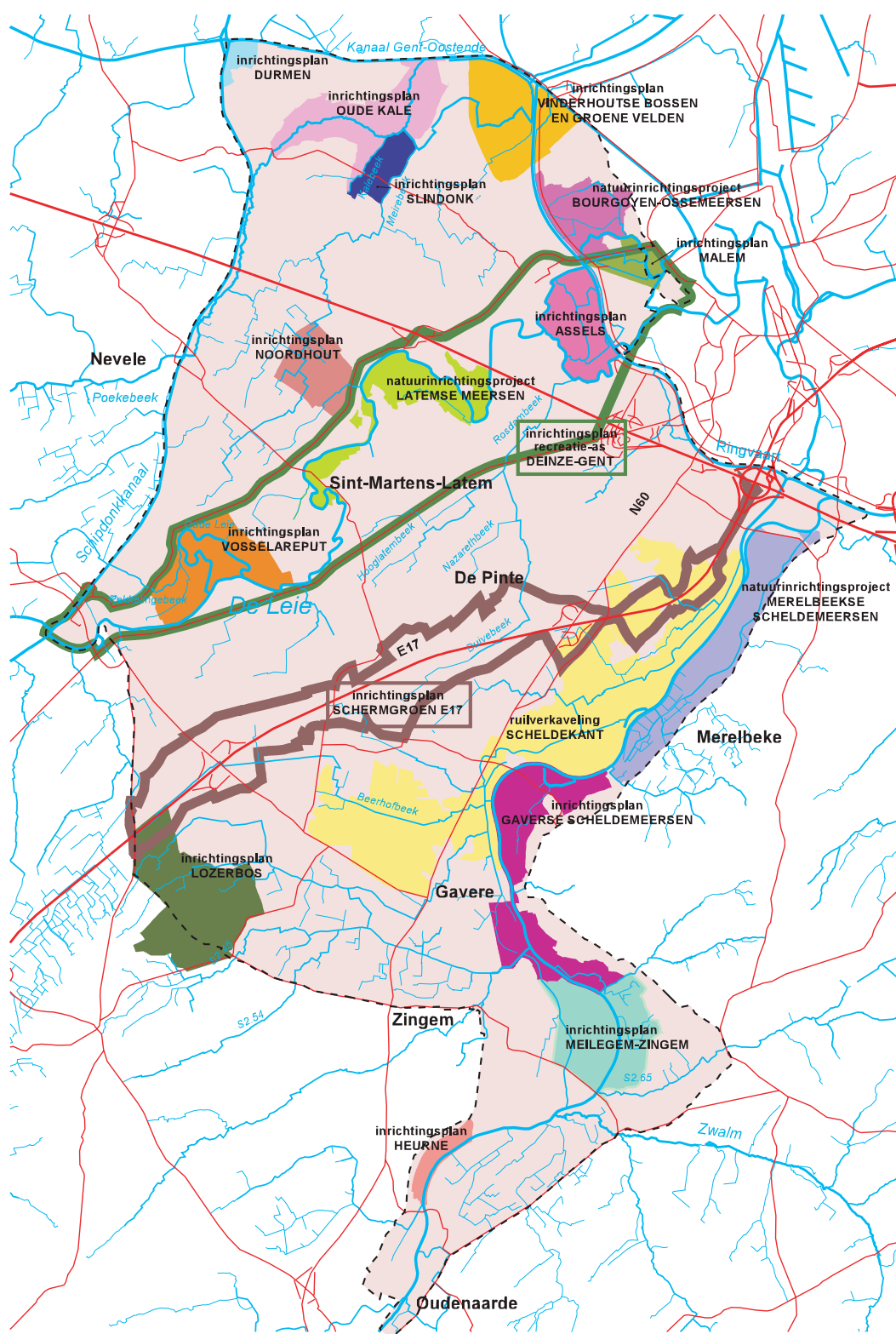
Aan de landinrichting werken zowel openbare besturen en administraties als privé-personen mee. Deze komen uit de meest diverse sectoren. Het is immers de bedoeling om via landinrichting de bestaande initiatieven te coördineren en te bundelen tot een algemeen en geïntegreerd plan voor een bepaald gebied. Nu wordt al te dikwijls naast elkaar gewerkt en met vereende krachten kan vaak meer gerealiseerd worden.

Richtplan ...

en inrichtingsplannen

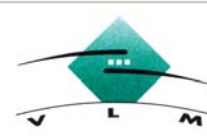
Voor de inrichting van het landelijk gebied in het landinrichtingsproject maakte de VLM een **richtplan** op. Het richtplan voor het project Leie en Schelde werd op 30 juni 1998 door de Vlaamse regering goedgekeurd. Het plan geeft een volledig, algemeen overzicht van de maatregelen die in het gebied zouden moeten worden genomen. Aangezien het totale project ruim 16.500 ha omvat, worden in het richtplan enkel de visie over de inrichting en de grote lijnen van de maatregelen voorgesteld.

De concrete uitvoering van al deze maatregelen gebeurt via verschillende **inrichtingsplannen**. Een specifiek deelgebied wordt diepgaander bestudeerd en er wordt overleg gepleegd met lokale besturen, administraties en betrokkenen. Op basis hiervan wordt een plan opgemaakt met de uit te voeren werken en maatregelen. Een voorbeeld om het verschil duidelijk te maken: in het richtplan staat vermeld dat er in bepaalde gebieden aandacht moet gaan naar de verbetering van de waterkwaliteit. In een inrichtingsplan zal deze 'richtlijn' uitgewerkt worden naar concrete maatregelen zoals bv. het aanleggen van kleinschalige waterzuivering, het baggeren van een beek of het aanleggen van riolering. Tevens wordt vastgelegd wie deze maatregel zal uitvoeren en financieren.

Project Leie en Schelde

Het project Leie en Schelde is één van de vier landinrichtingsprojecten in uitvoering in Vlaanderen. Daarnaast is ook de voorstudie gestart van vier nieuwe projecten. Het projectgebied Leie en Schelde is gelegen op 13 gemeenten: Gent, Lovendegem, Nevele, Deinze, Sint-Martens-Latem, De Pinte, Merelbeke, Nazareth, Kruishoutem, Zingem, Gavere, Zwalm en Oudenaarde. De totale oppervlakte van het project bedraagt ruim 23.000 ha. Het instrument landinrichting is echter enkel van toepassing in landelijke gebieden, recreatie- en ontginningsgebieden en woongebieden met landelijk karakter; niet in woon- of industrie-gebieden. Vandaar dat de 'netto-oppervlakte' zo'n 16.500 ha bedraagt.

VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ
DE ZORG VOOR DE OPEN RUIMTE IN VLAANDEREN

Plannen in opmaak en uitvoering

Op basis van het richtplan worden voor verschillende deelgebieden inrichtingsplannen opgemaakt. Na het doorlopen van een uitgebreide adviesprocedure wordt een eindvoorstel van inrichtingsplan opgemaakt dat ter goedkeuring aan de minister wordt overgemaakt. Eens die de handtekening geplaatst heeft, kan begonnen worden met de realisatie van de maatregelen op het terrein. De plannen en rapporten van de nieuwe inrichtingsplannen zullen in november voor advies bij de verschillende gemeentebesturen liggen.

Inrichtingsplannen in uitvoering ...

Lozerbos

Dit project (525 ha) is gelegen op het grondgebied van Kruishoutem en Nazareth. Bos en recreatie vormen de hoofdlijnen van het plan dat op 14 december 1999 door minister Vera Dua werd goedge-

keurd. Verbetering van de boskwaliteit en behoud van de recreatie waren het uitgangspunt voor het uitstippelen van verschillende recreatieve circuits voor wandelaars en fietsers, mountainbikers en ruiters. Na het verkrijgen van

de bouwvergunning startten eind augustus 2000 de eerste werken: het aanleggen van een parking aan de Zandvlooi, een fietspad in de Lozermolenstraat en een wandelpad in de Appelhoekstraat. De voorbije en komende maanden werden en worden ca. 150 bomen gerooid voor de inrichting van het speelbos en de heraanleg van enkele dreven. In het najaar en de winter gebeuren de nieuwe aanplantingen. In totaal gaat het om ruim 250 nieuwe bomen, waarvan 200 eiken. De aanleg van de verkeersdrempels is voorzien voor halfweg 2001.

Meilegem - Zingem

Het project van 443 ha ligt op het grondgebied van de gemeenten Gavere, Zingem en Zwalm. Het eindvoorstel van inrichtingsplan werd op 9 juli 1999 goedgekeurd. In het voorbije jaar werden reeds verschillende maatregelen uitgevoerd. De schoolkinderen van Gavere

en Zingem plantten bomen en struiken in de Eikstraat (Gavere) en de Dijkstraat (Zingem).

Met het inrichtingsplan Meilegem - Zingem wil de VLM recreatie en natuureducatie in het gebied stimuleren. De uitbouw van een wandelpad tussen Zingemdorp en het provinciaal natuureducatief centrum De Kaaihoeve in Meilegem is hiervan een concreet voorbeeld.

De grootste inspanningen voor de realisatie van dit circuit werden geleverd door het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen. Het stond in voor de aankoop van de over-zetboot, de aankoop van gronden en van de windmolen 'Meuleken 't Dal'. De overzetboot was helaas een kort leven gegund. Na amper enkele maanden dienst werd hij door vandamme vernietigd. De zaak wordt momenteel onderzocht door de provincie.

De gemeente Zwalm heeft ondertussen een technisch plan laten opmaken voor de inrichting van het wandelcircuit tussen de molen en de overzet. Het comité tot aankoop is momenteel bezig met de onderhandelingen voor de verwerving van de gronden. De gemeente Zwalm start dit najaar met de aanleg van een fietspad. Daarnaast zijn de onderhandelingen met landbouwers gestart voor het afsluiten van beleidsovereenkomsten.

Erfbeplanting kouter-bulken

Erfbeplanting Scheldeveld

Na goedkeuring van de beide inrichtingsplannen op 9 juni 1999 werden voorlichtingsvergaderingen georganiseerd voor de betrokken landbouwers in het kouter-bulkengebied (Gent, Deinze, Lovendegem, Sint-Martens-Latem en Nevele). 82 van de 200 landbouwers besloten deel te nemen aan de actie. Voor elk bedrijf werd een plan opgemaakt door de provinciale landbouwkamer. In november en december 2000 zou de beplanting op alle bedrijven uitgevoerd moeten zijn. Dit jaar werd een gelijkaardige informatiecampagne gevoerd voor alle bedrijven in het projectgebied Scheldeveld (Gent, De Pinte, Nazareth, Deinze, Kruishoutem, Zingem, Sint-Martens-Latem en Gavere). 65 bedrijfsleiders beslisten om deel te nemen aan de actie. Ook voor deze bedrijven tekende de provinciale landbouwkamer de plannen. Dit najaar worden deze werken aanbesteed en begin 2001 staan de aanplantingen op het programma.

Schermgroen E17

Het inrichtingsplan Schermgroen E17 (1.516 ha) is gelegen op het grondgebied van Gent, De Pinte, Nazareth en Kruishoutem.

Het plan werd op 15 september 2000 door minister Dua goedgekeurd. Zoals uit de project-

naam af te leiden valt, vormt de E17 het belangrijkste element in het plan. Bedoeling is om dit grijze lint door het landschap in een groener kleedje te steken zonder daarom een groene 'tunnel' te maken. Knotbomen en houtkanten moeten zorgen voor meer groen en tegelijk de structuur van het landschap versterken. De stukjes natuur bij de op- en afritten worden aantrekkelijker gemaakt voor dieren en planten. Voor de omwonenden zal de E17 gedeeltelijk verdwijnen in het groen, voor de automobilist blijft de omgeving herkenbaar. Aangezien het projectgebied grotendeels samenvalt met ruilverkavelingsgebied, wordt het ruilverkavelingscomité Nazareth opdrachtgevend bestuur.

De werken worden uitgevoerd op openbaar domein. Partners zijn de afdeling Wegen Oost-Vlaanderen, het provinciebestuur, de betrokken gemeentebesturen en het ruil-verkavelingscomité. De uitvoering van de eerste beplantingswerken kan gebeuren van zodra de bouwvergunning verkregen is.

Een stand van zaken ...

Durmen

Het inrichtingsplan Durmen (56 ha) ligt in Nevele, aan de kruising van het kanaal Gent - Oostende en het Schipdonkkanaal. Het plan werd op 5 oktober 2000 door minister Dua goedgekeurd. Bij dit project gaat speciale aandacht uit naar zachte recreatie, landschap en natuur. Via het inrichtingsplan wordt invulling gegeven aan de bestemmingen zoals ze zijn vastgelegd in het BPA Durmen.

Dit betekende o.m. dat de zone voor jetski aan het eiland een zone voor bos werd. Een voet-gangerspoort moet ervoor zorgen dat enkel nog wandelaars en fietsers op het eiland kunnen om er te picknicken en van de stilte te genieten. Aan de ingang wordt een info-bord geplaatst over de historiek van de Brugse Vaart en het Schipdonkkanaal. Voor waterplanten en dieren wordt er een poel gegraven. Rond Merendreeput wordt extra aandacht besteed aan zachte recreatie met de aanleg van een ligweide en een picknickplaats. De bestaande boomgaard aan de Dopershoek (ondertussen aangekocht door de VLM) wordt in ere hersteld en uitgebreid. Ook op andere plaatsen (bv. langs de Veldestraat) zullen knotwilgen aangeplant worden die het landschap er opnieuw een stukje zoals vroeger moeten laten uitzien. Door de aanleg van 140 m fietspad langs de Veldestraat vanaf de kruising met de Durmenstraat, komt er een veilige fietsverbinding tussen de Durmenstraat en de bestaande Nevellandroute vanaf de Veldstraat richting Merendree. De omgeving van de Durmenstraat staat gekend voor de jaarlijkse paddentrek. Naar aanleiding van het openbaar onderzoek werd de aanleg van een amfibieëntunnel onder de Durmenstraat in het plan opgenomen.

Vosselareput

Met het inrichtingsplan Vosselareput (380 ha, Deinze) liggen de accenten op natuur en zachte recreatie. Het inrichtingsplan werd reeds gedeeltelijk door de minister goedgekeurd. Na het verkrijgen van de bouwvergunning start de VLM met de aanleg van een wandel- en fietspad en de bouw van een veer over de Leie.

Na de uitvoering van de werken zullen ook de anders-validen van het Heilig Hartinstituut op een veilige manier en met volle teugen kunnen genieten van het mooie landschap.

Daarnaast zijn de opmetingen gestart voor de realisatie van een bufferstrook langs de Oude Leie-arm.

Oude Kale

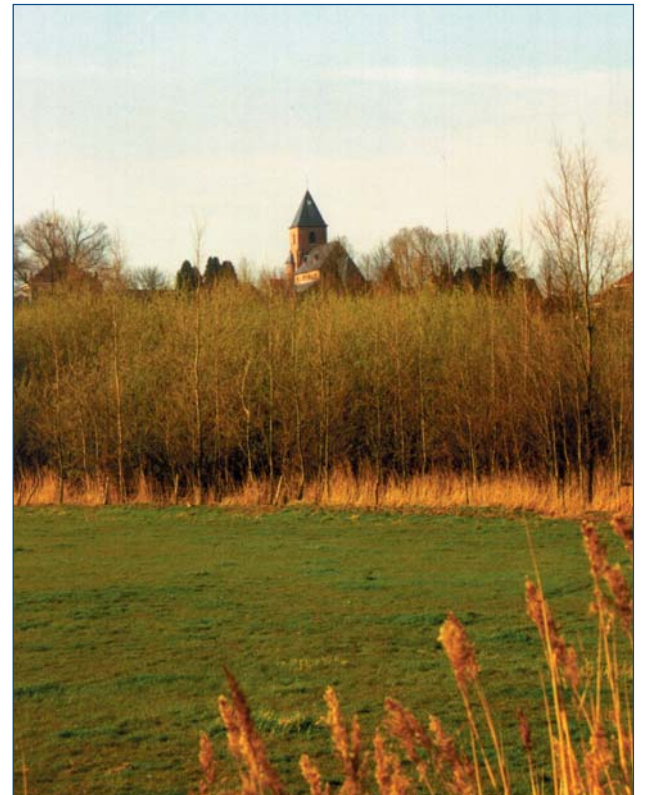
De vallei van de Oude Kale (Lovendegem, Nevele, Gent) is één van de best bewaarde landschappen uit het landinrichtingsproject. Het gebied maakt deel uit van het oppervlaktewaterwingebied van Kluizen, het huisvest diverse landbouwbedrijven, nodigt uit tot wandelen en fietsen ... en ondervindt bijgevolg druk vanuit diverse hoeken. Het inrichtingsplan (440 ha) wil een inrichting nastreven die voor alle sectoren - landbouw, natuur, recreatie, landschap en waterwinning - voordeel oplevert (of compensaties voorziet voor eventuele nadelen). Om in de toekomst water vanuit de Poekebeek naar het pompstation van Kluizen te laten stromen voor drinkwaterwinning moesten heel wat problemen uitgeklaard worden. Ingrijpende aanpassingswerken aan de Oude Kale waren uit den boze. Het water zo door de beek sturen, zou in de wintermaanden een vernatting van de lagergelegen landbouwgronden veroorzaken wat dan weer opbrengstverlies voor de landbouwers betekende. In overleg met de Vlaamse Maatschappij voor Waterwinning (VMW) werd daarom een compensatiesysteem uitgewerkt voor de landbouwers die door de vernatting zouden getroffen worden. Bovendien zullen de laagst gelegen, natste en voor de landbouw minst interessante gronden aangekocht worden en ingericht voor natuur. Via beheersovereenkomsten en erfbeplanting kan de landbouw een extra steentje bijdragen aan het verhogen van de natuurwaarden in het gebied. Kleinschalige waterzuivering en beplantingswerken vervolledigen het maatregelenpakket. Nieuwe recreatieve routes zullen fietsers en wandelaars ten volle van het landschap van de Kale laten genieten.

Na het bekomen van de nodige instemmingen van gemeente en provincie wordt het eindvoorstel van het inrichtingsplan naar de minister ter ondertekening op-

Foto genomen bij debietsmetingen uitgevoerd door AMINAL afdeling Water vóór ruiming van de Oude Kale afwaarts Borisgracht.

Heurne

Aan de westelijke oever van de Schelde, in Oudenaarde, ligt het project Heurne (57 ha). Het inrichtingsplan werd op 7 augustus 2000 door minister Vera Dua goedgekeurd.

Vier oude Scheldemeanders tekenen het landschap waar recreanten komen genieten en landbouwers actief zijn. Aangezien de bestemming op het gewestplan grotendeels groen is, wil de VLM met dit inrichtingsplan de natuur in het gebied versterken en bevorderen. De voorgestelde maatregelen zijn echter niet zonder gevolg voor de landbouw. Om hen te compenseren, werd een vergoedingssysteem uitgewerkt. Naast landbouw en natuur werd ook het luik recreatie onder de loep genomen. Het baggeren van de Ohiopot, het inrichten van hengelzones, het afschaffen van spoorwegovergangen en het uitstippelen van recreatieve circuits met informatieborden en een observatiehut zullen het gebied aantrekkelijk maken voor vissers, fietsers en wandelaars. Via het inrichtingsplan kan het gebied zodanig ingericht worden dat natuur, landbouw en recreatie naast elkaar kunnen bestaan.

Dit najaar kan nog gestart worden met het uitvoeren van beplantingswerken bij particulieren. Ondertussen werkt de VLM in samenwerking met de provincie en de NMBS verder aan de opmaak van de technische dossiers die nodig zijn voor de uitvoering van de maatregelen op het terrein.

Vinderhoutse Bossen en Groene Velden

De zone Vinderhoutse Bossen en Groene Velden (385 ha) ligt op het grondgebied van Loven-degem en Gent, ten noorden van het natuurservaat

Bourgoyen-Ossemeersen. Gelegen

aan de rand van Gent staat het ecologisch waardevol gebied onder grote druk door woonuitbreiding, landbouw, recreatie,... Met dit inrichtingsplan wil de VLM een aanzet geven tot bosuitbreiding en daarbij rekening houden met de landbouweconomische situatie en de bestaande natuurwaarden. Dit betekent dat er een afwisselend landschap gecreëerd wordt, opgebouwd uit bestaande boskernen, graslanden en akkers, afgewisseld met houtkanten en bomenrijen, nieuw aan te leggen bosjes en zones voor spontane verbossing met plaatselijke natuurontwikkeling. Daar-

naast moet er een duurzaam recreatief netwerk uitgebouwd worden waardoor fietsers en wandelaars ten volle kunnen genieten zonder de natuur schade te berokkenen.

In het plan gaat ook aandacht uit naar mobiliteit en verkeersveiligheid. De Bosstraat en de Drongensesteenweg zullen grondig heringericht worden. Er komt een vrijliggend fietspad en langs de niet bebouwde delen worden beide zijden van de weg beplant met streekeigen bomen.

Als gevolg van het openbaar onderzoek werden enkele maatregelen in het plan gewijzigd. De zone voor bosuitbreiding is nu geconcentreerd rond het kasteelpark Schaubroeck. Voor de creatie van een landschapspark (18 ha) in de zone Groene Velden wordt gekozen voor verwerving van de gronden via aankoop of onteigening. Langs de Ringvaart komt er bovendien ook een bufferbos (10 ha). Ook deze zone

zal volledig verworven worden. Om de ecologische waarden van het bos te beschermen, werd het wandelpad hertekend. Het circuit, dat aanvankelijk door het bos zou komen, zal nu rond de Vinderhoutse Bossen lopen. Met de uitvoering van het inrichtingsplan kan effectief werk gemaakt worden van bosuitbreiding zonder de landbouw in het gebied te verdrücken. In totaal zal ongeveer 32 ha verworven en ingericht worden (ruim 10 % van het projectgebied). Daarnaast zijn ook nog maatregelen voor vrijwillige bosuitbreiding opgenomen. Het voorstel moet nog naar de minister voor goedkeuring.

Inrichtingsplannen in opmaak ...

Recreatieas Deinze-Gent

Het project Recreatieas Deinze-Gent (ca. 3.550 ha) situeert zich in de Leievallei tussen de Leersesteenweg, de Kortrijksesteenweg en de spoorlijn Kortrijk - Gent, op het grondgebied van de gemeenten Deinze, Sint-Martens-Latem en Gent.

Met dit inrichtingsplan wil de VLM voornamelijk de kwaliteit van de fiets- en wandelmogelijkheden in het Leiegebied verhogen. Dit gebeurt vooral door een verbetering van de bestaande paden en de realisatie van een beperkt aantal nieuwe verbindingen tussen bestaande paden. In het

plan gaat aandacht uit naar verkeersveiligheid, landschap en vlote oeververbindingen, rekening houdend met waardevolle ecologische gebieden. Een andere belangrijke peiler in dit plan is het verstrekken van informatie over de Leiestreek. Dit kan gebeuren door een actualisering van recreatieve routes, het aanpassen of opmaken van brochures en de uitbouw van een bezoekerscentrum in Sint-Martens-Latem.

Om de verkeersveiligheid te verhogen wordt langs de Van Crombrugghelaan, gescheiden van de rijbaan, een tweerichtingsfietspad voorzien tussen de rotonde van Sint-Martens-Lerne tot aan de Pontstraat in Sint-Martens-Latem. Via een afslag wordt onder de Lernebrug een veilige verbinding gecreëerd met een nieuw pad langs de Leie naar de Ruitersdreef in Sint-Martens-Latem. In combinatie met het fiets- en wandelpad wordt een natuurvriendelijke oeverinrichting

voorgesteld.

Ook het wandel- en fietspad Pijkenaas - Baarleveer, langs de Leie, de omgeving rondom de Goedingebrug en het pad vanaf de Goedingebrug tot het Heilig Huizeke zullen worden verbeterd.

Bij de uitbouw van de recreatieve circuits spelen Baarleveer en het veer van Afsnee een belangrijke rol. De werkingsuren van beide veren worden daarom in de zomermaanden uitgebreid en voor Baarleveer zal een nieuwe veerboot worden aangekocht. De omgeving van Baarleveer wordt volledig heringericht. Om de verkeersveiligheid te verhogen, wordt vanaf het veer een verbinding gecreëerd via een steiger naar de Kerkweg en verder naar de Moortelputstraat.

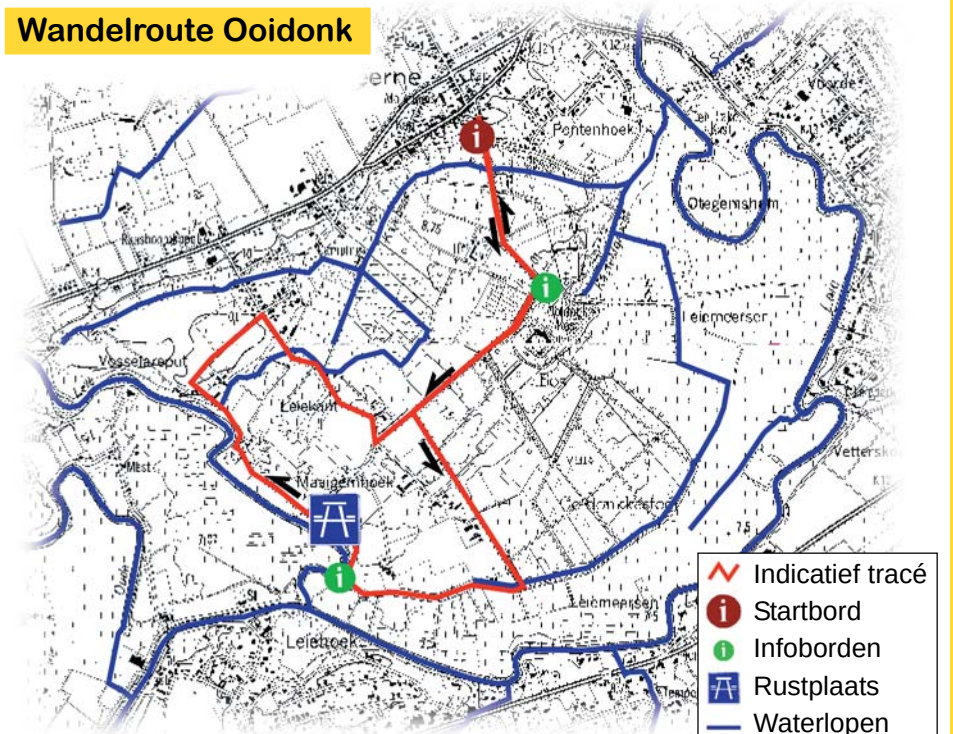
Toerisme Oost-Vlaanderen staat in voor het actualiseren van de Leiestreekroute. Daarnaast zullen twee bewegwijzerde wandelroutes worden uitgegeven nl. de omgeving van het kasteel van Ooidonk en de

wandelroute Afsnee - Keuze

Naast recreatie zijn ook andere aspecten in het plan opgenomen. Naar aanleiding van de overstromingsproblematiek in de wijk Keuze wordt in samenwerking met de stad Gent een binnendijk rond de wijk voorzien. De dijk maakt tevens deel uit van een recreatieve wandelverbinding met de Keuzemeersen. Het huidige pad, de buurtweg 143, zal als grazig pad heraangelegd worden van de binnendijk tot aan de Goedingebrug. Ook de omgeving van de Goedingebrug wordt ingericht.

Partners in het project zijn de afdeling Bovenschelde, de afdeling Wegen Oost-Vlaanderen, het gemeentebestuur van Sint-Martens-Latem en de stadsbesturen van Gent en Deinze, Toerisme Vlaanderen en Toerisme Oost-Vlaanderen. De totale prijs van het project bedraagt meer dan 50 miljoen BF waarvan ruim 30 miljoen BF gesubsidieerd wordt via landinrichting.

Wandelroute Ooidonk

Landschappelijke integratie

Slindonk

Het projectgebied Slindonk (100 ha) ligt in het noorden van het landinrichtingsproject en situeert zich volledig op het grondgebied van de stad Gent. Het projectgebied wordt in het westen begrensd door de Kalebeek, in het noorden door de Oude Kale en de Borisgracht, in het oosten door de Meirebeek en in het zuiden door de gemeentegrens Gent - Nevele.

De bebouwing van Slindonk lag oorspronkelijk gegroepeerd rond een gemeenschappelijk dorpsplein of dries. De dries had in de eerste plaats een agrarische functie: het was een verzamelplaats ter bescherming en verzorging van het vee, een gemeenschappelijke weide voor de schapen, de varkens en het kleinvee van de aanpalende bewoners, evenals een voeder- en drinkplaats voor de dorpskudde. Op de dries lag meestal ook een veedrinkpoel. Op het einde van de 11de eeuw was in Slindonk vooral de schapenteelt voor de wol-productie van belang.

Begin 19de eeuw werd het plein door de aangelanden ingepalmd. Elke hofstede nam het stuk grond in dat tussen de hoeve lag en de weg die midden door de dries liep.

Ondanks de privatisering van de dries kwam er weinig bebouwing bij en is een belangrijk deel van de geprivatiseerde ruimte nog steeds als landbouwgrond in gebruik. Het zijn deze aspecten samen die de grote landschappelijke en cultuurhistorische waarde van het gehucht Slindonk bepalen.

Het inrichtingsplan Slindonk heeft als betrachting de dries visueel te herstellen. Voor de realisatie hiervan is een goede samenwerking met de bewoners van het gehucht noodzakelijk. Zo is het wenselijk dat de weiden en grasvelden tussen de bebouwing en de straat behouden blijven, dat een aantal begroeiingen aan de straatzijde verwijderd worden en dat er naast en achter de bebouwingen nieuwe beplantingen komen. Hoogstamboomgaarden hebben rond de hoeves van Slindonk in het verleden een belangrijke rol gespeeld. Het herstellen van deze boomgaarden heeft dan ook een belangrijke plaats in het inrichtingsplan. Ook de land-

schapsintegratie van de serres zal de nodige aandacht krijgen.

De aanplant van houtkanten en hagen kan hier al veel bijdragen tot een mooier landschappelijk geheel. Daarnaast wordt in het plan voorgesteld om de valleiranden van de Kale- en de Meirebeek te markeren met beplantingen en de perceelsranden in de Meirebeekvallei te visualiseren door de aanplanting van knotwilgenrijen. De particulieren die meestappen in het project kunnen via het inrichtingsplan 80 % subsidie krijgen voor beplantingswerken. Om deze site, die cultuurhistorisch en landschappelijk zeer waardevol is, te bewaren voor de komende generaties wordt er daarnaast gedacht aan de opmaak van een bestemmingsplan.

Bij de uitvoering van het inrichtingsplan wordt naast de particulieren ook de stad Gent als belangrijke partner betrokken. De kostprijs wordt momenteel geraamd op 3,5 miljoen BF.

Assels

het noorden van de Assels dienen beter te worden geïntegreerd in de omgeving. Om deze voorstellen tot uitvoering te brengen is nauw overleg noodzakelijk met de stad Gent die moet instaan voor de opmaak van een Ruimtelijk Uitvoeringsplan.

In het gebied voorziet de NMBS op de spoorlijn Gent - Oostende de aanleg van een derde en vierde spoor. In het inrichtingsplan worden in functie van de geplande aanleg begeleidende maatregelen voorgesteld op ecologisch, landschappelijk en recreatief vlak. Op die manier worden de infrastructuurwerken zo goed mogelijk in de omgeving ingepast. Zo wordt bv. gestreefd naar een verschuiving van de Asselskerkweg, een voet- en fietsverbinding via de Ringvaartbrug en via de brug over de Oude Leie en een betere toegang tot het station van Drogen.

In het oosten wordt het gebied volledig afgesloten door de R4 en de Ringvaart. De aanplant van buffergroen moet deze infrastructuur landschappelijk inkleden. Op die manier loopt de R4 minder als een breed betonnen lint door het landschap.

Ook de situatie van de woonwijken in het gebied werd van naderbij bekeken. Aangezien de woonwijken De Drie Leien en Krommeham gelegen zijn in de directe nabijheid van waardevolle open meersen (natte graslanden), wordt aangedrongen op een sanering van het afvalwater. Momenteel komt het afvalwater nog

ongezuiverd in de grachten en beken terecht. In samenspraak met de stad Gent en Aquafin zal verder bekeken worden welke werken zullen uitgevoerd worden om de watervervuiling in te perken. Voor de wijk Krommeham wordt daarnaast een betere landschappelijke buffering voorgesteld.

Tussen de woonwijk en het centrale meersengebied suggereert het plan de aanleg van een ecologische buffer.

Door de aanleg van deze bufferstrook kunnen o.a. de weidevogels dichterbij de woonwijk nestelen en broeden zonder gestoord te worden. Voor het centrale meersengebied wil de overheid proberen om gronden te verwerven en in te richten voor natuurontwikkeling.

De belangrijkste partners in het project zijn de stad Gent, de afdeling Wegen Oost-Vlaanderen, de afdeling Bovenshelde, de NMBS en particulieren.

Het projectgebied Assels (262,5 ha) situeert zich op Gent in het zuidelijk deel van de deelgemeente Drogen. Het is omsloten door de Ringvaart en door twee armen van de Leie. De spoorlijn Gent - Brugge doorkruist het gebied. Het gebied de Assels is te beschrijven als een agrarisch cultuurlandschap dat plaatselijk vrij gaaf bewaard is gebleven maar sterk beïnvloed is door infrastructuur en bebouwing.

Het doel van dit inrichtingsplan is tweeledig. Enerzijds wordt een behoud en een opwaardering van de bestaande open ruimte nagestreefd. Hiervoor worden maatregelen uitgewerkt op vlak van natuur, landschap, landbouw en zachte recreatie. Anderzijds richt het plan zich op de integratie en/of begeleiding van de verstedelijking - invloeden. Dit betekent o.m. dat de bestaande bebouwing en infrastructuur beter in de omgeving ingepast worden.

In de Assels ligt een camping die op termijn zal verdwijnen. In het plan worden maatregelen voorgesteld om de terreinen van de camping om te vormen. Ook de sportterreinen (voetbalvelden, staande wippen) in

Gaverse Scheldemeersen

In de Scheldevallei, op het grondgebied van de gemeente Gavere, ligt het inrichtingsplan Gaverse Scheldemeersen (500 ha). In het noorden wordt het begrensd door de Schelde en in het zuiden door het inrichtingsplan Meilegem - Zingem.

Dit inrichtingsplan heeft aandacht voor de opwaardering van het landschap, het veilig stellen van de natuur, de ontwikkeling en uitbreiding van bossen, zachte recreatie en de ruimtelijke inpassing van openbare infrastructuurwerken.

De Scheldevallei heeft nog een typisch landschap met donken en meersen. Bij de inrichting van het gebied is het de bedoeling de donken open te houden en de structuur van kleine landschapselementen in de meersen te versterken met extra aanplantingen. Langs de Schelde en de oude Schelde-dijk zullen essen worden geplant. Ook het Sint-Cristianapark zal heringericht worden waarbij er vooral aandacht gaat naar het herstel van de bron.

Het inrichtingsplan werkt bovendien bijkomende maatregelen uit om de natuur in het gebied te bewaren en verder te ontwikkelen. De oude Scheldemeander Kriephoek en de opgespoten terreinen van de Bolveerput komen hiervoor in aanmerking. In de meersen zullen bijkomend gronden worden verworven en ingericht ten behoeve van natuur. De belangrijkste waterlopen in het gebied, zoals de Moergracht, de Leigracht en de Coupure, kunnen echte 'verbindingswegen' voor planten en dieren worden. Door er buffergronden langs te leggen kunnen planten en dieren ongestoord langs en in de beken leven en zich voortbewegen. Aan de monding van de Moergracht in de meander Kriephoek wordt een vistrap aangelegd om vismigratie mogelijk te maken.

Hierdoor kan de Moergracht door de vissen als paaiplaats gebruikt worden. De omliggende gronden (Grotenbroek en Hofvijver) worden in een natuurvriendelijk kleedje gestoken. Ook de landbouw kan via natuurgericht landbouwbeheer op vrijwillige basis bijdragen aan de verbetering van de natuurkwaliteiten. In het kader van het inrichtingsplan worden de bestaande bossen behouden, hun kwaliteit verbeterd en worden de mogelijkheden voor bosuitbreiding nagegaan in de zone Teerlinck.

De streek oefent eveneens een aantrekkingskracht uit op wandelaars, fietsers en hengelaars. In het inrichtingsplan worden voorstellen geformuleerd voor een verbetering van de wandelmogelijkheden in Kriephoek en Bolveerput en de realisatie van een wandellus Gavere -Dikkelvenne, gelegen tussen de Warande, de Cristiana-kapel en de Kaaihoeve, gelegen buiten het plangebied. De bestaande voorzieningen voor de hengelsport aan de Warande worden vernieuwd en verbeterd.

In het gebied staan ook een aantal werken aan wegen en waterlopen op het programma en de aanleg van verschillende collectoren waardoor het rioleringsstelsel zal afgekoppeld worden van het regenwater-

stelsel.

Door deze werken zal de waterkwaliteit van de beken verbeteren. De collectoren zullen naar het waterzuive-ringsstation leiden dat in de industriezone van Gavere gepland is. Daarnaast is er de vernieuwing van de stuw in Asper. Deze werken hebben uiteraard invloed op de omgeving. Daarom zijn in het inrichtingsplan maatregelen opgenomen om het geheel zo goed mogelijk in de omgeving te integreren. Bij de vernieuwing van de stuw wordt bv. de aanleg van een visgeul voorzien.

Op druk bereden wegen, zoals de Steenweg, zal de verkeersveiligheid verbeteren door de aanleg van een fietspad.

De maatregelen van het inrichtingsplan zullen uitgevoerd worden door verschillende partners. De afdeling Bos en Groen zal instaan voor de aspecten bosbouw, zoals o.m. de verdere inrichting van de oude

Scheldemeander Kriephoek. De afdeling Bovenschelde zal instaan voor de inrichting van de Bolveerput en de aanleg van een visgeul langs de nieuwe stuw in Asper. De afdeling Natuur zal de inrichting realiseren van Hofmeers, het natuurgebied dat zal worden ingericht als compensatiemaatregel voor de werken aan de stuw in Asper. De VLM zal de werken uitvoeren op gronden waarover het

provinciebestuur Oost-Vlaanderen en het gemeentebestuur van Gavere beheersbevoegdheid hebben of zullen krijgen. De werken omvatten onder meer het uitvoeren van beplantingswerken, de herinrichting van het Sint-Cristianapark, natuurontwikkelingsmaatregelen in de zone Grotenbroek, het binnengebied van de Leigracht en de ecoverbinding langs de Coupure en Moergracht met de aanleg van een vistrap. Daarnaast zijn er de aanleg van een fietspad langs de Steenweg, de optimalisatie van de hengelmogelijkheden in de Warande en de realisatie van de wandellus. Tenslotte zal het provinciebestuur Oost-Vlaanderen landbouwers en andere particulieren subsidiëren voor het uitvoeren van natuurvriendelijke beheersmaatregelen, het onderhoud en de aanplant van kleine landschapselementen.

De totale kostprijs van het project wordt geschat op 155,5 miljoen BF, verdeeld over de partners als volgt:

- afdeling Bos en Groen: 4,8 miljoen BF
- afdeling Bovenschelde: 86 miljoen BF
- afdeling Natuur: 5 miljoen BF
- Vlaamse Landmaatschappij: 59,2 miljoen BF
- provinciebestuur Oost-Vlaanderen: 0,5 miljoen BF

Landschappelijke integratie

Noordhout

Het project Noordhout (207 ha) is gelegen op het grondgebied van Drongen (Gent). Het gehucht Noordhout maakt deel uit van het kouter- en bulkenlandschap van Leie en Kale. Het kouter-bulkenlandschap dankt zijn naam aan de afwisseling van open ruggen (kouters) en lager gelegen, gesloten gebieden met perceelsrand-begroeiing (bulken). Doordat heel wat van die begroeiing verdwenen is, heeft het bulkenlandschap veel van zijn 'geslotenheid' verloren. Een groot aantal van de hoeves in het gebied heeft bovendien een residentieel karakter gekregen. Wel zijn er nog heel wat typische hoogstamboomgaarden bewaard gebleven.

Het inrichtingsplan wil het landschap in dit gebied herwaarderen. Dit betekent dat er aanplantingen zullen gebeuren enerzijds om het bulkenkarakter te herstellen en anderzijds om de bebouwing meer in te passen in de omgeving.

Langs de openbare wegen en waterlopen en op perceelsgrenzen zullen streekeigen bomen en planten

groene linten in het landschap vormen. Ook de dieren en planten varen wel bij deze aanplantingen. Op die manier komen er immers 'ecologische verbindingen'.

Om de bebouwing beter in te passen in de omgeving zijn er verschillende maatregelen mogelijk. De belangrijkste is het herstellen en uitbreiden van de hoogstamboomgaarden. Ook nieuwe aanplantingen in de omgeving van de bebouwing, de aanleg van poelen en rietgrachten behoren tot de mogelijkheden.

Om dit plan te kunnen realiseren, is het noodzakelijk op private gronden beplantingswerken uit te voeren. Zowel landbouwers als niet-landbouwers kunnen op vrijwillige basis meestappen in het project. Het Vlaams Gewest voorziet een subsidie van 80 %. Voor het uitvoeren van de beplantingen op het openbaar domein is de stad Gent partner. De totale kostprijs van het plan wordt geraamd op ca. 5 miljoen BF.

Malem

Het inrichtingsplan Malem (100 ha) ligt vlakbij het stadscentrum van Gent en wordt doorsneden door de Dron-gensesteenweg. Hierdoor ontstaat er een klein noordelijk en een groot zuidelijk deelgebied. Het natuurreservaat Bourgoyen-Ossemeersen, het waterzuiveringsstation, de Leie, de woonwijk Malem en de Watersportbaan vormen de grenzen van het gebied dat oorspronkelijk een meersengebied (natte weilanden) van de Leie was.

Van de oorspronkelijke meersen blijft nog een klein gedeelte grasland, moeras en ruigte over. De rest is ingenomen door de woonwijk Malem, oude fabrieksterreinen, sportvelden en weekendverblijven.

Het inrichtingsconcept wil de natuur aan de rand van de stad veilig stellen, mogelijkheden ontwikkelen voor natuureducatie en veilige verkeersassen realiseren bij de uitbouw van de stedelijke groenassen.

In het meersengebied (langs de Watersportbaan) wil de overheid een educatief natuurreservaat creëren. Dit betekent dat de natuur er beschermd wordt maar dat het gebied wel toegankelijk blijft voor wandelaars. Enkele infopanelen en twee observatiehutten langs een educatief wandelpad zullen de bezoeker helpen om het gebied beter te leren kennen.

Door de aanleg van een park met bebossingsmogelijkheden wordt er tussen dit stukje natuur en de om-

liggende gebieden een bufferzone gecreëerd.

Voor het volledige gebied werden maatregelen uitgewerkt om de kwaliteit van het milieu te verbeteren. Het afvalwater van de weekendverblijven en een deel van de woningen wordt nu nog in de waterlopen geloosd.

Deze lozingspunten worden gesaneerd en naar het aangrenzend waterzuive-ringsstation geleid.

Ook het algemene waterbeheer werd van naderbij bekeken. In het plan is een voorstel uitgewerkt om in het natuurgebied niet alleen de water-

kwaliteit te verbeteren maar ook het peil constant te houden en de doorstroming te verbeteren.

Ook de overige zones worden zo goed mogelijk ingericht, zoals bv. de geplande woonzone met commerciële functies (de site Alsberghe - Van Oost), de zone voor weekendverblijven (Halfweg) waarvan de kwaliteit kan worden verbeterd en de zone voor dag-r e c r e a t i e e ('t Oud Sportplein). In de oostelijke woonzone kun-

nen beplantingen de bebouwing meer integreren in de omgeving.

Verschillende 'groenassen' zullen wandelaars en fietsers op een aangename manier naar en door Gent leiden. Via het inrichtingsplan worden twee groenassen uitgewerkt. Eén fiets- en wandelroute loopt van noord naar zuid. Voor de aanleg van deze route zou er een brug komen over de Leie en over de Watersportbaan. De tweede fiets- en wandelas loopt van oost naar west en zal via een brugje over de Leie een verbinding geven met de woonwijk Malem. De fietsveiligheid van de Dron-gensesteenweg zal worden verhoogd met de aanleg van een tweerichtings-fietspad langs de zuidelijke zijde. Ook de verkeerssituatie in de Noorderlaan wordt herbekeken. In de noordelijke deelzone gaat de aandacht naar sport en volkstuinieren. De bestaande infrastructuur zal er worden verbeterd en aangepast. Daarnaast wordt de mogelijkheid onderzocht om in dit gebied de geplande forenzerzone (woonwagenpark) te voorzien. Tussen deze deelzone en het waterzuiveringsstation komt er een groene buffer.

De partners in het project zijn de afdeling Wegen Oost-Vlaanderen, de afdeling Bovenschelde, de stad Gent, het OCMW van Gent en een aantal particulieren.

Ruilverkavelingsproject ...

... in het landinrichtingsproject Leie en Schelde

Ruilverkaveling

Scheldekant

In het landbouwgebied van De Pinte, Gent en Nazareth wordt gewerkt aan een nieuw ruilverkavelingsproject. Kort gezegd betekent ruilverkaveling het herschikken van landbouwpercelen tot aaneengesloten en goedgevormde blokken die zo dicht mogelijk bij de bedrijfszetel liggen. Daarbij worden ook de wegen en waterlopen in het gebied verbeterd en aangepast. In de nieuwe projecten wordt naast landbouw ook steeds meer aandacht besteed aan andere aspecten zoals natuur, recreatie, landschapszorg, milieu en verkeersveiligheid. Een ruilverkaveling 'nieuwe stijl' kan bijgevolg een uitstekende uitvoering geven aan de maatregelen voorgesteld in het richtplan.

In juni 1999 keurde de minister het voorlopig ruilverkavelingsplan goed, wat betekende dat er aan het project kon worden verder gewerkt. Er werd een milieueffectenrapport (MER) opgemaakt waarin alle (positieve en

negatieve) gevolgen van een eventuele ruilverkaveling bestudeerd en besproken werden door onafhankelijke specialisten. Daarnaast is er een volledig dossier samengesteld met alle

eigenaars en gebruikers van gronden in het gebied. Als de minister de toelating geeft, kan er - misschien nog dit jaar - gestart worden met het openbaar onderzoek naar het nut van de ruilverkaveling. Tijdens dit openbaar onderzoek liggen het voorlopig ruilverkavelingsplan, het MER en de lijsten met de belanghebbenden ter inzage. Na dit openbaar onderzoek worden alle adviezen en opmerkingen bekeken en wordt - waar het relevant is - het ruilverkavelingsplan aangepast. Dit gewijzigde plan wordt naar de minister doorgestuurd met de vraag om de ruilverkaveling al dan niet nuttig te verklaren. Eens het project door de minister nuttig verklaard is, kan gestart worden met de eigenlijke uitvoering.

Het ruilverkavelingsproject wordt uitgevoerd volgens de regelgeving ■n de procedures van de ruilverkavelingswet maar zal steeds getoetst worden aan het richtplan van de landinrichting. De totale kost-

Natuurinrichtingsprojecten ...

... in het landinrichtingsproject Leie en Schelde

Via natuurinrichting wil de overheid gebieden zo inrichten dat de natuur er alle kansen krijgt om te herstellen of zich te ontwikkelen. De afdeling Natuur (AMINAL) zorgt voor de voorbereiding, de uitvoering en de evaluatie van het Vlaams natuurbeleid. Dit houdt een brede waaier van activiteiten in waaronder de realisatie van natuurinrichtingsprojecten. Een ambtenaar van de afdeling Natuur is voorzitter van het projectcomité en de projectcommissie. De VLM staat in voor het secretariaat, de communicatie en de uitvoering van de projecten.

Natuurinrichtingsproject

Merelbeekse Scheldemeersen

Op 14 september 2000 werd het natuurinrichtingsproject Merelbeekse Scheldemeersen ingesteld. Dit betekent dat minister Dua haar goedkeuring gaf voor het project van 346 ha, gelegen aan de rechteroever van de Schelde in Merelbeke. Door op deze plaats een natuurinrichtingsproject uit te voeren, wil de Vlaamse overheid het natuurbeleid voor het gebied, zoals verwoord in het BPA, het Scheldevalleiproject, het richtplan van het landinrichtingsproject Leie en Schelde, het Gemeentelijk Natuurontwikkelingsplan (GNOP) en de daaruit voortvloeiende studies, op een maatschappelijk verantwoorde wijze realiseren.

De uitgangspunten van het natuurinrichtingsproject Merelbeekse Scheldemeersen zijn de volgende:

- het waardevolle open meersenlandschap behouden, herstellen en ontwikkelen;
- het natuurlijk systeem van wateroverschot in de winter en dalende waterstand in de lente en zomer versterken;
- de waterkwaliteit van de Melsenbeek verhogen;
- de landbouw in het gebied afstemmen op de natuurfunctie van de vallei op een landbouweconomisch verantwoorde manier;
- de zachte recreatie in het gebied behouden.

De instelling van dit project betekent ook dat er binnen de zes maand een commissie en een comité worden samengesteld. Het projectcomité is samengesteld uit alle betrokken overheden (gemeente, de provincie, afdelingen van AMINAL, de VLM, ...) en maatschappelijke groepen (natuurverenigingen, landbouwkamer). Dit comité zal de minister adviseren over de maatregelen in het project en de uitvoering van de werken coördineren. Het comité wordt geadviseerd door een projectcommissie, waarin vertegenwoordigers van de belanghebbenden (eigenaars en gebruikers) en streekdeskundigen zetelen. Bedoeling is dat de commissie bestaat uit mensen die vertrouwd zijn met de streek en haar bewoners en het effect van de voorgestelde maatregelen goed kunnen inschatten.

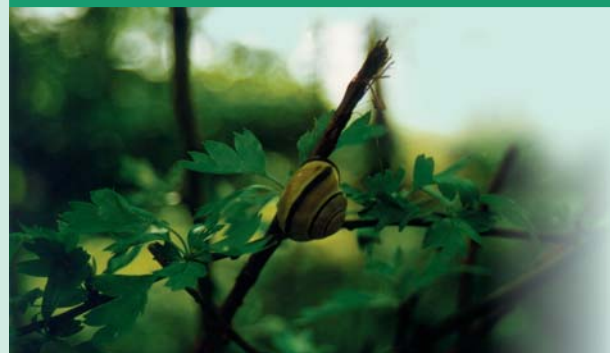
Binnen die zes maand wordt ook een projectrapport gemaakt waarin de uitgangspunten vertaald worden in concrete maatregelen. Belangrijk in dit project is dat natuurbewoud niet ten koste mag gaan van de landbouw in het gebied. Voor het opmaken van dit projectrapport zal met de lokale besturen, verenigin-

gen en individuele landbouwers nauw overlegd worden.

Mogelijke maatregelen in het natuurinrichtingsproject zijn overeenkomsten voor natuurbeheer, het baggeren van de oude Scheldemeanders, het inrichten van oude oorlogsbunkers voor vleermuizen, het gericht verhogen van het waterpeil, het plaatsen van informatieborden over het gebied, ... Eén en ander kan gepaard gaan met grondverwerving door de overheid, waartoe de Vlaamse Landmaatschappij binnen het natuurinrichtingsproject een recht van voorkoop heeft.

Naast het projectrapport wordt een lijst opgemaakt van de eigenaars en de gebruikers van de gronden. Het projectrapport met de voorgestelde werken en de lijst van belanghebbenden zullen in 2001 voor openbaar onderzoek in de gemeente worden neergelegd. Op grond van het projectrapport, de adviezen van projectcomité en -commissie en de resultaten van het openbaar onderzoek beslist de Vlaamse minister welke natuurinrichtingsmaatregelen uitgevoerd zullen worden en hoe dat zal gebeuren. De betrokken eigenaars en gebruikers worden over dit alles tijdig ingelicht.

Via natuurinrichtingsproject informatievergaderingen zullen de omwonenden op de hoogte gehouden worden van de evolutie van het project.

Het project Bourgoyen-Ossemeersen werd op 29 juni 1999 ingesteld. Wegens het beperkte aantal eigenaars gaat het hier om een project 'verkorte' procedure wat betekent dat er enkel een projectcomité wordt samengesteld waarin alle partners vertegenwoordigd zijn. De stad Gent is de grootste eigenaar. Ook voor dit project werd een projectrapport opgemaakt dat ter inzage lag tijdens een openbaar onderzoek. Er werden vijf opmerkingen en bezwaren behandeld. Het comité heeft in zitting van 14 juni 2000 haar eindadvies gegeven op het projectrapport. Op basis hiervan zal de minister het besluit nemen tot vaststelling van de maatregelen en uitvoeringsmodaliteiten. Na goedkeuring van de maatregelen kan gestart worden met het opmaken van technische uitvoeringsdossiers. Eén van de voorgestelde maatregelen is de aanleg van een geluidsberm tussen het natuurreservaat en de R4. Wellicht zal pas in 2002 met de uitvoering van de werken gestart kunnen worden.

Natuurinrichtingsproject

Latemse Meersen

Op 29 juni 1999 werd het natuurinrichtingsproject Latem-se Meersen door de minister goedgekeurd. Comité en commissie werden samengesteld, het projectrapport met de voorgestelde maatregelen en de lijst met de belanghebbenden opgemaakt. Het rapport en de lijst van belanghebbenden lagen in het voorjaar van 2000 ter inzage tijdens een openbaar onderzoek. De verschillende opmerkingen en bezwaren werden behandeld door het comité en de commissie. Dit na jaar formuleert het comité haar eindadvies en wordt een voorstel tot uitvoering van een reeks maatregelen in het natuurinrichtingsproject ter goedkeuring overgemaakt aan de minister. Deze maatregelen worden vervolgens uitgewerkt tot op perceelsniveau. Halfweg 2001 zal dit rapport ter inzage liggen voor openbaar onderzoek. Indien bepaalde werken ingrijpend zijn voor de natuur, dan moet er een milieu-effectenrapport (MER) opgemaakt worden. Dit rapport schat de mogelijke positieve en/of negatieve gevolgen in die deze ingreep op het milieu kan hebben. De opmaak van zo'n rapport neemt ongeveer een jaar in beslag. Vervolgens is het aan het comité om de uit te voeren werken goed te keuren. Dan kan begonnen worden met de opmaak van de technische uitvoeringsdossiers en de uitvoering van de werken op het terrein (2002). Bij het aanvragen van de bouwvergunning(en) zijn er opnieuw openbare onderzoeken tijdens dewelke elke geïnteresseerde de plannen kan komen bekijken. Ook via de natuurinrichtingskrant en informatievergaderingen zullen de omwonenden op de hoogte gehouden worden van de evolutie van het project.

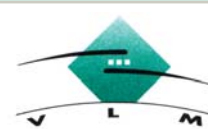
Colofon

Vlaamse Landmaatschappij - provinciale afdeling Gent
Ganzendries 149, 9000 Gent
Tel.: 09/244.85.00 - Fax: 09/244.85.99
Afdelingshoofd: ir. Roland Vancauwenberghe
Hoofd landinrichting: ir. Nico Bogaert
Communicatieverantwoordelijke: Els Seghers
e-mail: els.seghers@vlm.be

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
AMINAL Oost-Vlaanderen
Gebr. Van Eyckstraat 2-6, 9000 Gent
tel.: 09/265.46.33

Voorzitter landinrichtingscomité:
ir. Marc Meerschman
e-mail: land.ovl@lin.vlaanderen.be

Oplage: 60.000 exemplaren op milieuvriendelijk papier
Redactie en vormgeving: VLM Gent

VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ
DE ZORG VOOR DE OPEN RUIMTE IN VLAANDEREN

